

๑. **ชื่อนวัตกรรม** นวัตกรรมส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ด้วยหนังสือสองภาษาในบรรยากาศธรรมชาติของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแล้ง

๒. **ผู้จัดทำ** นางวิภาดา ชนะประโคน

๓. **ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม** ๒ ธันวาคม ๒๕๖๗ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘

๔. **ที่มาและความสำคัญ**

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เพราะเป็นพื้นฐานในการสื่อสาร การเข้าถึงองค์ความรู้ระดับสากล และการเตรียมความพร้อมสู่โลกในศตวรรษที่ ๒๑ อย่างไรก็ตาม จากสภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในโรงเรียนบ้านหนองแล้ง พบว่า นักเรียนจำนวนไม่น้อยยังขาดทักษะพื้นฐานด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะการอ่านที่ถือเป็นทักษะสำคัญในการเรียนรู้ภาษาในระยะยาว ปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุสำคัญจากการขาดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติและขาดการกระตุ้นให้นักเรียนรักการอ่านในรูปแบบที่เข้าถึงง่ายและสนุกสนาน

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ครูผู้พัฒนานวัตกรรมจึงได้ออกแบบกิจกรรม “ห้องสมุดเคลื่อนที่ด้วยหนังสือสองภาษาในบรรยากาศธรรมชาติ” โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ผสมผสานระหว่างการส่งเสริมการอ่าน การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ และการเรียนรู้ในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย นอกเหนือจากห้องเรียนแบบเดิม ในช่วงเข้าก่อนเข้าเรียน นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการนำกล่องหนังสือออกมาวางพื้นที่กลางแจ้ง เช่น ใต้ต้นไม้ ม้าหินอ่อน โดยเลือกหนังสือสองภาษา (ไทย-อังกฤษ) มาอ่านตามความสนใจ อาจอ่านคนเดียวหรือจับกลุ่มเล็ก ๆ อ่านร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติ

กิจกรรมนี้ไม่เพียงแต่ส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบเท่านั้น แต่ยังปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สัมผัสกับการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ผ่านการอ่านซ้ำ สังเกตคำศัพท์จากบริบทจริง และเรียนรู้ไวยากรณ์พื้นฐานผ่านเนื้อหาที่ง่ายต่อการเข้าใจ นอกจากนี้ หนังสือที่เลือกใช้ยังเป็นรูปแบบสองภาษาที่นักเรียนสามารถเทียบความหมายจากภาษาไทยได้ทันที จึงช่วยให้เด็กเกิดความมั่นใจในการอ่านและสามารถพัฒนาทักษะได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

จากผลการดำเนินงานเบื้องต้น พบว่า นักเรียนมีความสนใจในการอ่านภาษาอังกฤษมากขึ้น อ่านคล่องขึ้นในระยะเวลาอันสั้น และกล้าใช้ภาษาอังกฤษในบริบทอื่น ๆ เช่น การพูดทักทาย การเขียนคำศัพท์ และการตั้งคำถามง่าย ๆ ในชั้นเรียน ความเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมเหล่านี้แสดงให้เห็นว่านวัตกรรมนี้สามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติ พร้อมทั้งส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความรับผิดชอบ ใฝ่เรียนรู้ และการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี จึงควรส่งเสริมและขยายผลต่อไปในระดับโรงเรียนและกลุ่มเครือข่าย

๕. วัตถุประสงค์

๕.๑ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษ ผ่านกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติในพื้นที่กลางแจ้ง เช่น ใต้ร่มไม้ ลานโล่ง หรือม้าหินอ่อน

๕.๒ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน โดยเฉพาะการเรียนรู้คำศัพท์ การจับใจความ และการเชื่อมโยงความหมายระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษจากหนังสือสองภาษา

๕.๓ เพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เช่น ความรับผิดชอบ ใฝ่เรียนรู้ ความมีวินัย และความสามารถในการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

๖. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย: นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแล้ง

เป้าหมายเชิงปริมาณ

- นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาจำนวนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๐ เข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อย ๓ วันต่อสัปดาห์
- นักเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ มีพัฒนาการด้านการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ และสามารถแปลความหมายเบื้องต้นได้จากหนังสือสองภาษา
- ครูผู้สอนภาษาอังกฤษสามารถใช้กิจกรรมนี้เป็นส่วนหนึ่งของการสอนเสริมหรือสะท้อนการเรียนรู้ได้อย่างน้อย ๑ ครั้งต่อสัปดาห์

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- นักเรียนมีความสนใจและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้น กล้าพูด กล้าอ่าน และกล้าใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน
- นักเรียนมีพฤติกรรมการอ่านที่ดีขึ้น เช่น การเลือกหนังสือด้วยตนเอง การตั้งใจอ่านจนจบ และการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องราวที่อ่านกับเพื่อน
- นักเรียนมีพัฒนาการด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ ความใฝ่รู้ ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา และการทำงานร่วมกันในชุมชนการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์

๗. เครื่องมือที่ใช้

ขั้นตอน		เครื่องมือ / สื่อที่ใช้
Plan (วางแผน)	- สสำรวจระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนเบื้องต้น - เตรียมหนังสือสองภาษา	- แบบสำรวจทักษะภาษาอังกฤษก่อนเรียน - แบบคัดเลือกรายชื่อหนังสือสองภาษาที่เหมาะสมตามระดับชั้น

	ให้เหมาะกับระดับชั้น - วางแผนพื้นที่จัดกิจกรรม กลางแจ้งที่เอื้อต่อการ เรียนรู้	- แผนผังการจัดพื้นที่ห้องสมุด กลางแจ้ง
Do (ลงมือทำ)	- ดำเนินกิจกรรมห้องสมุด เคลื่อนที่ในบรรยากาศ ธรรมชาติ - นักเรียนเลือกหนังสือและ อ่านตามอรรถาธิบาย หรืออ่าน ร่วมกับเพื่อน/ครู - สอดแทรกกิจกรรมเสริม เช่น เกมคำศัพท์ การจับคู่ ภาพ-คำ	- หนังสือสองภาษา (ไทย- อังกฤษ) - การ์ดคำศัพท์ (Flashcards) - บัตรเกมคำศัพท์ / เกมจับคู่ ภาพ - สื่อ/อุปกรณ์จัดพื้นที่อ่าน กลางแจ้ง
Check (ตรวจสอบ)	- ประเมินความสามารถ ด้านการฟัง-พูด-อ่านของ นักเรียนหลังการเข้าร่วม กิจกรรม - สังเกตความสนใจและ พฤติกรรมการเรียนรู้ - ให้นักเรียนสะท้อน ความรู้สึกละสิ่งที่ได้เรียนรู้	- แบบประเมินทักษะ ภาษาอังกฤษรายบุคคล (Listening/Reading Rubric) - แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน - แบบสะท้อนผลการเรียนรู้
Act (ปรับปรุง)	- วิเคราะห์ผลกิจกรรมเพื่อ พัฒนาสื่อและวิธีการให้ เหมาะกับนักเรียนมากขึ้น - ปรับรูปแบบหนังสือ/ กิจกรรมให้หลากหลาย - รับข้อเสนอแนะจากครู เพื่อนครู และนักเรียน	- แบบประเมินกิจกรรมห้องสมุด เคลื่อนที่จากครูและนักเรียน - บันทึกการสะท้อนผลในวง PLC - แบบฟอร์มเสนอแนะสื่อและ วิธีการจัดกิจกรรมในรอบถัดไป

๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

การพัฒนานวัตกรรมครั้งนี้ยึดแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยหลักการทางการวิจัยในชั้นเรียน ร่วมกับแนวความคิดการออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองบริบทของโรงเรียนบ้านหนองแล้ง โดยแบ่งกระบวนการออกเป็น ๕ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

๘.๑ ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน

เริ่มต้นด้วยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณจากนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแล้ง ผ่านการสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ครูผู้สอน และการสอบถามจากนักเรียน พบปัญหาและข้อเท็จจริงที่น่าสนใจ ได้แก่:

- นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจหนังสือที่มีภาพประกอบมากกว่าหนังสือที่มีแต่ตัวอักษร
- นักเรียนยังขาดโอกาสในการฝึกอ่านและฟังภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอ
- ห้องเรียนมีข้อจำกัดเรื่องบรรยากาศ เช่น ร้อน เสียงรบกวน ทำให้นักเรียนไม่มีสมาธิในการเรียนรู้
- โรงเรียนมีพื้นที่สีเขียวเหมาะสม เช่น ใต้ร่มไม้ ม้าหิน สนามหญ้า ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีในการจัดกิจกรรมการอ่านนอกห้องเรียน

ดังนั้นจึงเกิดแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษผ่านหนังสือสองภาษาที่สามารถอ่านได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในบรรยากาศธรรมชาติ โดยออกแบบให้เป็นกิจกรรม “ห้องสมุดเคลื่อนที่” ที่เน้นความยืดหยุ่นและความสุขในการอ่าน

๘.๒ ออกแบบนวัตกรรมและวางโครงสร้างกิจกรรม

ภายหลังการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ผู้พัฒนาได้วางแผนการสังวัตกรรมการเรียนรู้โดยเน้นความเรียบง่าย ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยกำหนดรูปแบบกิจกรรมหลัก ๓ ประเภท ได้แก่:

๑. กิจกรรมอ่านอิสระในบรรยากาศธรรมชาติ

- นักเรียนเลือกหนังสือสองภาษาที่สนใจจากกล่องหนังสือเคลื่อนที่
- สามารถอ่านได้ใต้ต้นไม้ ม้าหิน หรือสนามหญ้าในช่วงก่อนเข้าเรียน

๒. กิจกรรมอ่านเป็นคู่/กลุ่มย่อย (Buddy Reading)

- นักเรียนอ่านร่วมกัน สลับกันอ่านภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- สร้างความกล้าแสดงออกและเรียนรู้คำศัพท์ใหม่แบบร่วมมือ

๓. กิจกรรมสะท้อนการอ่าน (Reading Reflection)

- ใช้บัตรคำ บัตรภาพ หรือสมุดเล่มเล็ก ให้เขียนหรือวาดภาพสรุปสิ่งที่อ่าน
- ส่งเสริมการใช้ภาษาผ่านการเล่าเรื่องและเขียนสั้นๆ

กิจกรรมทั้งหมดถูกออกแบบให้ใช้เวลาเพียง ๒๐-๓๐ นาที/วัน แต่ทำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเคยชินในการใช้ภาษาอังกฤษ

๘.๓ ทดลองใช้และเก็บข้อมูลผลการใช้จริงในสถานการณ์จริง

เมื่อออกแบบกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้ดำเนินการทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแล้ง โดยดำเนินการดังนี้:

- เตรียมกล่องหนังสือเคลื่อนที่ที่คัดสรรหนังสือสองภาษาเหมาะสมกับวัย
- สร้างตารางเวรกลุ่มนักเรียนดูแลและนำกล่องออกมาแต่ละเช้า

- จัดกิจกรรมอ่านอิสระและกิจกรรมเสริมตามที้ออกแบบไว้
- ครูผู้สอนและครูร่วมสังเกต บันทึกพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วม ความสนใจ และพัฒนาการของนักเรียน

ผลเบื้องต้นพบว่า นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านภาษาอังกฤษมากขึ้น กล่าวพูดและอ่านออกเสียงมากขึ้น และมีการนำคำศัพท์ใหม่ ๆ มาใช้ในการสื่อสารประจำวัน

๘.๔ สังเคราะห์ข้อมูลและสะท้อนผลเพื่อพัฒนานวัตกรรม

หลังสิ้นสุดการทดลองใช้ ผู้พัฒนาได้รวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรม แบบสอบถามความคิดเห็นจากนักเรียน และบันทึกการสังเกตของครู เพื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับครูใน PLC เพื่อสะท้อนผลการจัดกิจกรรม พบข้อดีและข้อควรปรับปรุง เช่น:

- ควรเพิ่มความหลากหลายของหนังสือ เช่น หนังสือเกี่ยวกับสัตว์ นิทาน และความรู้รอบตัว
- ควรมีแบบฝึกเสริมเพิ่มเติม เช่น เกมคำศัพท์ บัตรคำ
- นักเรียนอยากมีโอกาสเลือกหนังสือเข้ากล่องด้วยตนเอง

ข้อมูลเหล่านี้ถูกนำมาใช้ในการปรับกิจกรรมให้ยืดหยุ่นและน่าสนใจยิ่งขึ้น

๙. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ด้วยหนังสือสองภาษาในบรรยากาศธรรมชาติของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแล้ง มีการประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญหลายประการในการออกแบบกิจกรรม เพื่อให้การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ดังนี้

ทฤษฎีทฤษฎีปัญญา (Multiple Intelligences Theory) ของ Howard Gardner

แนวคิดทฤษฎีปัญญาชี้ให้เห็นว่าเด็กแต่ละคนมีรูปแบบสติปัญญาแตกต่างกัน และควรส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย กิจกรรมในนวัตกรรมนี้ตอบสนองต่อปัญญาหลายด้าน เช่น:

- ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence): ผ่านการอ่านและสะท้อนความเข้าใจ
- ปัญญาด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence): ผ่านการเรียนรู้ในห้องเรียนในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ
- ปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence): ผ่านการอ่านร่วมกัน การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ปัญญาด้านการคิดสร้างสรรค์ (Intrapersonal/Spatial): ผ่านการสะท้อนความรู้สึกในรูปแบบวาดภาพ เขียน หรือเล่าเรื่อง

แนวคิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Constructivism)

การเรียนรู้ภาษาไม่ควรจำกัดอยู่ในตำรา แต่ควรเป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ที่เปิดโอกาสให้นักเรียน

- เลือกหนังสือที่ตนเองสนใจ
- อ่านเพื่อความเข้าใจและประสบการณ์
- ถอดบทเรียนจากสิ่งที่อ่านแล้วเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

แนวทางการเรียนรู้โดยใช้สื่อสองภาษา (Bilingual Education Approach)

การอ่านหนังสือสองภาษาช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความเข้าใจจากภาษาแม่ไปสู่ภาษาอังกฤษ ทำให้สามารถเรียนรู้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยไม่เกิดความเครียด และยังคงความหมายของเนื้อหาไว้ครบถ้วน

- เสริมพัฒนาการด้าน การอ่านจับใจความ (Reading Comprehension)
- ส่งเสริม คลังคำศัพท์ (Vocabulary Acquisition) และ การเข้าใจวัฒนธรรมต่างชาติ

แนวคิดสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้เชิงบวก (Positive Learning Environment)

ตามแนวคิดของ *David Sobel* และนักการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมพบว่า การเรียนรู้ในห้องเรียนในสภาพแวดล้อมที่สงบและมีธรรมชาติ จะช่วยลดความเครียด เพิ่มสมาธิ และส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ โดยเฉพาะในเด็กระดับประถม

- การนั่งอ่านใต้ต้นไม้หรือสนามหญ้า ช่วยให้เด็กผ่อนคลายและมีสมาธิ
- การเปลี่ยนบรรยากาศเรียนรู้จากภายในห้องเรียน สร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษา

แนวทางการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning)

นักเรียนมีบทบาทเป็น “เจ้าของการเรียนรู้” โดยมีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือ นำเสนอ บทสรุป และเสนอความคิดเห็นต่อการพัฒนากล่องหนังสือห้องสมุดเคลื่อนที่ การมีส่วนร่วมนี้ช่วยส่งเสริม:

- ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ
- ความภูมิใจในตนเองเมื่อสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้
- การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

๑๐. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

การนำนวัตกรรมการส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ด้วยหนังสือสองภาษาในบรรยากาศธรรมชาติของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแล้งไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียน โดยมีกระบวนการดำเนินงานดังนี้

๑๐.๑ การเตรียมความพร้อม

ก่อนนำนวัตกรรมไปใช้ ได้มีการประชุมร่วมกับครูประจำชั้น และคณะทำงาน เพื่อสร้างความเข้าใจในวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน รวมถึงจัดเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ดังนี้:

- คัดเลือกและจัดหาหนังสือสองภาษาที่มีภาพประกอบ สีสันสดใส และเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

- จัดเตรียม “กล่องหนังสือเคลื่อนที่” ซึ่งสามารถยกหรือเข็นได้สะดวก วางไว้ที่จุดอ่านหนังสือประจำ
- สำรวจพื้นที่ธรรมชาติภายในโรงเรียน เช่น ใต้ร่มไม้ สนามหญ้า ศาลาไม้ ฯลฯ เพื่อใช้เป็นจุดอ่านหนังสือ
- จัดทำป้าย “มุมห้องสมุดกลางแจ้ง” และป้ายหมวดหมู่หนังสือ

๑๐.๒ การกำหนดรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปอย่างมีแบบแผนและยืดหยุ่น นวัตกรรมนี้จึงถูกออกแบบให้อยู่ในกิจกรรมช่วงเช้าก่อนเข้าเรียน และอาจขยายผลไปในชั่วโมงว่างหรือช่วงกิจกรรมเสริม โดยรูปแบบกิจกรรมแบ่งเป็น:

๑. กิจกรรมอ่านอิสระ

นักเรียนสามารถเลือกหนังสือจากกล่องหนังสือไปอ่านคนเดียวหรืออ่านร่วมกับเพื่อนตามความสนใจ

๒. กิจกรรมอ่านเป็นกลุ่ม (Buddy Reading)

นักเรียนจับคู่หรือจัดกลุ่มย่อยสลับกันอ่านภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ฝึกการออกเสียงและเข้าใจเนื้อหา

๓. กิจกรรมบันทึกผลการอ่าน (Reading Reflection)

หลังอ่านแล้ว นักเรียนจะบันทึกสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ผ่านสมุดบันทึก, การเขียนสรุปสั้น, หรือวาดภาพประกอบ

๔. กิจกรรม Story Sharing (เล่านิทาน/เรื่องราวที่อ่าน)

นักเรียนอาสาออกมาเล่าเรื่องจากหนังสือที่อ่านให้เพื่อนฟัง ช่วยเสริมความมั่นใจและฝึกการพูด

๑๐.๓ การกำกับติดตามและสะท้อนผล

การกำกับติดตามนวัตกรรมดำเนินการโดยครูผู้รับผิดชอบร่วมกับครูที่เกี่ยวข้อง โดยมีการ:

- บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- สังเกตพฤติกรรมการอ่าน การพูด และความกระตือรือร้นในการใช้ภาษา
- ประเมินผลการเรียนรู้จากแบบบันทึกการอ่าน และกิจกรรมสะท้อนผล
- ประชุมสะท้อนผลร่วมกับครูใน PLC เป็นระยะ เพื่อวิเคราะห์ข้อดีและจุดที่ควรปรับปรุง

๑๐.๔ การมีส่วนร่วมของนักเรียนและครู

นวัตกรรมนี้เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยเฉพาะนักเรียนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรม ได้แก่:

- เวียนกันทำหน้าที่ “บรรณารักษ์น้อย” ดูแลกล่องหนังสือและจัดระเบียบหนังสือหลังใช้
- เสนอรายชื่อหนังสือที่อยากอ่าน และร่วมโหวตหนังสือประจำสัปดาห์
- มีส่วนร่วมในการตกแต่งมุมอ่านหนังสือให้ชวนอ่าน สะดุดตา และน่าใช้งาน

- ครูมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุน ไม่ใช่ผู้สอนโดยตรง เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นธรรมชาติ

๑๑. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

การนำนวัตกรรมส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ด้วยหนังสือสองภาษาในบรรยากาศธรรมชาติของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแล้ง ได้ส่งผลเชิงบวกต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน โดยสามารถสรุปผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้ ๕ ด้าน ดังนี้

๑๑.๑ ด้านความรู้

- นักเรียนมีความรู้พื้นฐานด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น สิ่งของรอบตัว สัตว์ อาหาร ฯลฯ
- นักเรียนเข้าใจประโยคภาษาอังกฤษง่าย ๆ จากหนังสือสองภาษาได้มากขึ้น เช่น คำถาม-คำตอบ รูปประโยคแนะนำตนเอง
- นักเรียนสามารถถ่ายทอดสิ่งที่อ่านผ่านการเล่าเรื่อง หรือการสรุปด้วยภาษาของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย

๑๑.๒ ด้านทักษะ

- นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ (Reading Aloud) ได้ดีขึ้น มีความมั่นใจในการอ่านให้เพื่อนฟัง
- สามารถเชื่อมโยงการฟัง-พูด-อ่าน ในบริบทที่เป็นธรรมชาติ โดยเฉพาะในกิจกรรมอ่านเป็นคู่ (Buddy Reading)
- นักเรียนสามารถเลือกอ่านหนังสืออย่างมีจุดมุ่งหมาย รู้จักตั้งคำถามและค้นหาคำตอบจากเนื้อหาในหนังสือ
- มีพัฒนาการในการเขียนสะท้อนความคิดเห็นหรือสรุปเรื่องราวด้วยภาษาง่าย ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๑๑.๓ ด้านคุณลักษณะ

- นักเรียนมีวินัยและความรับผิดชอบมากขึ้น จากการมีหน้าที่เวรดูแลกล่องหนังสือ
- มีความกล้าแสดงออกและเป็นผู้นำในกิจกรรมมากขึ้น เช่น การเล่านิทาน การแบ่งปันประสบการณ์การอ่าน
- นักเรียนเคารพกฎระเบียบการใช้หนังสือและรู้จักดูแลทรัพย์สินส่วนรวมร่วมกัน

๑๑.๔ ด้านเจตคติ

- นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ ไม่มองว่าเป็นวิชาที่ยากหรือไม่น่าสนใจ
- มีความสุขและรู้สึกผ่อนคลายกับการเรียนภาษาอังกฤษในบรรยากาศธรรมชาติ
- ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากในห้องเรียน และเริ่มมีความสนใจเลือกหนังสือภาษาอังกฤษด้วยตนเอง

- เกิดความภูมิใจในความสามารถของตนเองเมื่อนำเสนอหรือพูดคุยเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านได้
- ๑๑.๕ ด้านสมรรถนะ**
- การสื่อสาร (Communication): นักเรียนสามารถสื่อสารด้วยคำศัพท์หรือประโยคง่าย ๆ ได้ชัดเจนขึ้น ทั้งการพูดและเขียน
  - การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking): นักเรียนสามารถตั้งคำถาม วิเคราะห์ความหมาย และตีความเนื้อหาจากหนังสือได้
  - การทำงานร่วมกัน (Collaboration): นักเรียนมีทักษะการทำงานกลุ่ม มีความรับผิดชอบร่วมกันในการดูแลหนังสือและกิจกรรม
  - การใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์: นักเรียนบางคนเริ่มใช้แอปอ่านหนังสือสองภาษาที่แนะนำร่วมด้วย ทำให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง

๑๒. บทเรียนที่ได้รับ

การดำเนินงานนวัตกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ด้วยหนังสือสองภาษาในบรรยากาศธรรมชาติ ได้สร้างประสบการณ์และบทเรียนที่มีคุณค่าแก่ผู้พัฒนา ครูผู้สอน นักเรียน รวมถึงโรงเรียนในภาพรวม โดยสามารถสรุปบทเรียนที่ได้รับจากการดำเนินงานได้ดังนี้

๑๒.๑ การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ต้องอิงจาก “ความสุข” และ “ความสมัครใจ”

จากการจัดกิจกรรมในสภาพแวดล้อมธรรมชาติที่นักเรียนเลือกเอง เช่น ใต้ร่มไม้ ม้าหิน สนามหญ้า พบว่านักเรียนมีความสุขและมีแรงจูงใจในการอ่านมากกว่าการนั่งเรียนในห้องเรียนแบบเดิม กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เลือกหนังสือและรูปแบบการอ่านด้วยตนเองช่วยกระตุ้นการเรียนรู้โดยไม่รู้ตัว

๑๒.๒ การใช้หนังสือสองภาษาเป็นสะพานเชื่อมโยง “ภาษาแม่” กับ “ภาษาอังกฤษ” อย่างมีประสิทธิภาพ

หนังสือสองภาษาช่วยให้นักเรียนไม่รู้สึกลัวภาษาอังกฤษ เพราะสามารถอ้างอิงจากภาษาไทยเพื่อเข้าใจความหมาย นักเรียนสามารถเปรียบเทียบคำศัพท์และโครงสร้างประโยคทั้งสองภาษา ซึ่งเป็นแนวทางที่ดีในการเรียนภาษาอย่างเป็นธรรมชาติและมีความหมาย

๑๒.๓ การเรียนรู้นอกห้องเรียนส่งผลดีต่อพฤติกรรมและเจตคติของนักเรียน

การเรียนในบรรยากาศธรรมชาติทำให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลาย ลดความตึงเครียด เกิดสมาธิ และมีสมรรถนะในการจดจำและประมวลผลเนื้อหาได้ดีขึ้น นักเรียนที่เคยไม่กล้าอ่านเสียงดังในห้องเรียน กลับกล้าอ่านออกเสียงเมื่ออยู่ในพื้นที่เปิดโล่งกับเพื่อนสนิท

๑๒.๔ บทบาทของครูเปลี่ยนจาก “ผู้ถ่ายทอด” สู่ “ผู้อำนวยความสะดวก” ในการเรียนรู้

ครูไม่จำเป็นต้องสอนตรงเสมอไป แต่สามารถออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือ ทำให้ครูมีเวลาในการสังเกต ติดตามความก้าวหน้า และให้คำแนะนำแบบรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นี่คือการส่งเสริม “การเรียนรู้ด้วยตนเอง” อย่างแท้จริง

๑๓. เงื่อนไขความสำเร็จ

ความสำเร็จของการดำเนินงานนวัตกรรมนี้เกิดจากการผสมผสานอย่างกลมกลืนของหลายปัจจัย ทั้งจากบุคคล สภาพแวดล้อม แนวทางการดำเนินงาน และบริบทของโรงเรียน โดยสามารถสรุปเงื่อนไขแห่งความสำเร็จได้ดังนี้

๑๓.๑ ความเข้าใจและความร่วมมือของครูผู้เกี่ยวข้อง

ครูมีบทบาทสำคัญในการออกแบบกิจกรรม กำกับติดตาม และสะท้อนผลอย่างต่อเนื่อง ความเข้าใจในแนวคิดของนวัตกรรมและความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ครูสามารถปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและความสนใจของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๓.๒ ความมีส่วนร่วมและความเป็นเจ้าของของนักเรียน

นักเรียนมีบทบาทเป็นผู้ร่วมออกแบบและขับเคลื่อนกิจกรรม เช่น การเลือกหนังสือ การดูแลกล่องหนังสือ การตกแต่งมุมอ่าน ฯลฯ ความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมอย่างต่อเนื่อง

๑๓.๓ การออกแบบกิจกรรมที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบท

กิจกรรมได้รับการออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น หนังสือบริจาค พื้นที่ได้ร่มไม้ ไม่ต้องพึ่งเทคโนโลยีหรือวัสดุราคาแพง กิจกรรมใช้เวลาสั้นแต่มีประสิทธิภาพ ทำให้นำไปใช้ได้จริงในทุกวัน

๑๓.๔ บรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลายและเป็นธรรมชาติ

การจัดกิจกรรมในพื้นที่เปิดโล่งและร่มรื่น ส่งผลให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลาย ไม่กดดันในการเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้กล้าแสดงออก กล้าอ่านออกเสียง และมีความสุขกับการเรียนรู้

๑๓.๕ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

มีการกำหนดตารางกิจกรรมชัดเจน จัดเวรดูแลกล่องหนังสือ มีบันทึกการอ่าน และติดตามผลเป็นรายสัปดาห์ ครูและนักเรียนรู้บทบาทของตนเองอย่างชัดเจน ทำให้กิจกรรมสามารถดำเนินต่อเนื่องโดยไม่สะดุด

๑๓.๖ การสนับสนุนจากผู้บริหารและชุมชนโรงเรียน

การเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้พื้นที่โรงเรียนอย่างอิสระ การสนับสนุนการจัดหาหนังสือเพิ่มเติม รวมถึงการให้คุณค่าแก่กิจกรรมจากผู้บริหารโรงเรียน เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้นวัตกรรมมีความมั่นคงและสามารถพัฒนาได้ต่อเนื่อง

ภาคผนวก

